

Демків Х. С.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ КОЛЕКЦІОНУВАННЯ НА ІНТЕРНЕТ- АУКЦІОНАХ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

У статті висвітлено питання класифікацій предметів колекціонування на провідних Інтернет-аукціонах України і Польщі. Проведено аналіз переваг та недоліків існуючих класифікацій, з пропозиціями щодо їх вдосконалення, з метою точної ідентифікації предметів колекціонування для потреб аналізу, обліку і контролю.

Ключові слова: Інтернет-аукціон, класифікація, предмети колекціонування, букіністика, боністика, нумізматика, філателія, мілітарія.

1. Вступ

В умовах розвитку та розповсюдження глобальної мережі Інтернет як на території окремих країн, так і світу загалом, безліч підприємств одержали потенційну можливість розширити свою діяльність.

З кожним днем торговельні майданчики в мережі Інтернет, набувають все більшої популярності, оскільки надають покупцям унікальну можливість купівлі товарів та послуг, з мінімальними витратами часу та ресурсів. А головним стимулом покупців, слід вважати ціну товарів, яка є нижчою, оскільки підприємства в Інтернет, працюють за спрощеною формою оподаткування [1].

Найпопулярнішою формою торговельного майданчика в глобальній мережі, на сьогоднішній день, є Інтернет-аукціон. Саме він передбачає можливість дистанційно, у режимі реального часу здійснювати покупки [2].

Тому, вважатимемо доцільним розглянути роботу Інтернет-аукціонів, на прикладі класифікацій різних категорій предметів колекціонування, оскільки у різних країнах вони відрізняються і не завжди сповна відображають особливості окремої категорії.

Актуальність дослідження полягає у розробці низки теоретичних та методичних вказівок щодо вдосконалення існуючих класифікацій предметів колекціонування на Інтернет-аукціонах, задля задоволення індивідуальних, інвестиційних та модонаслідувальних мотивів виникнення попиту в покупців.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій

Визначенням сутності торгівлі в глобальній мережі Інтернет, займалася низка вітчизняних вчених, а саме: Дубовик Т. [3], Плєскач В. [4], Затонацька Т. [4], Макарова М. [5] та інші. Серед українських вчених-економістів, питанням класифікації предметів колекціонування найбільше приділив увагу Швець В. Є. [6]. Серед іноземних науковців питаннями Інтернет-торгівлі та особливостями функціонування Інтернет-аукціонів займалися Метцер Дж. [2], Гралла П. [7], Волф Б. [8] та інші.

3. Об'єкт, мета та задачі дослідження

Об'єктом дослідження виступають предмети колекціонування, а також їх класифікації на провідних онлайн аукціонах.

Метою дослідження є вдосконалення існуючих класифікацій предметів колекціонування різних категорій, з врахуванням їх особливостей, задля задоволення потреб покупців.

Для досягнення поставленої мети було вирішено наступні завдання:

1. Аналіз розподілу предметів колекціонування за категоріями, на українському та польському Інтернет-аукціонах.
2. Висвітлення переваг та недоліків існуючих класифікацій предметів колекціонування.
3. Розробка низки рекомендацій щодо вдосконалення критеріїв розподілу предметів колекціонування на онлайн аукціонах.

4. Результати дослідження класифікацій предметів колекціонування на Інтернет-аукціонах України та Польщі

Колекціонуванням слід вважати цілеспрямований збір предметів, що відносяться до визначеної категорії, а досягнувши певної чисельності починають становити колекцію. Тому, предметами колекціонування є пам'ятки матеріальної та духовної культури, у різних проявах (монети, книги, картини, медалі тощо).

На сьогоднішній день, Інтернет-аукціони відіграють роль посередників між продавцями та покупцями предметів колекціонування.

Існують універсальні та спеціалізовані Інтернет-аукціони. Універсальні мають на меті продаж різноманітних товарів та послуг (серед яких і предмети колекціонування), натомість спеціалізовані є майданчиком для продажу товарів одного типу.

Розглянемо роботу Інтернет-аукціонів на прикладі універсальних — українського Aukro.ua та польського Allegro.pl. Вони характеризуються широким спектром категорій предметів колекціонування, однак найбільшими

за кількістю пропонованих одиниць товарів є категорії відображені у табл. 1.

Таблиця 1

Найпопулярніші категорії предметів колекціонування на Інтернет-аукціонах Aukro.ua та Allegro.pl (станом на 24.09.2015) [9, 10]

Категорія	Aukro.ua, од.	Allegro.pl, од.
Філателія	219782	133892
Нумізматика	159444	87334
Боністика	45906	16858
Букіністика	20364	86261
Міліарія	23539	36495

Як бачимо з табл. 1, однією з категорій з найбільшою чисельністю предметів колекціонування є нумізматика, яка має на меті класифікацію металевих грошових знаків, які відносяться до різних епох та країн походження.

Як на українському, так і на польському аукціонах, головним критерієм поділу монет є країна їх походження. Наприклад, на Aukro.ua 22,01 % від усієї кількості монет становлять монети європейських країн, монети Росії та СРСР — 16,93 %, а України лише 6,35 %, а на Allegro.pl польські монети після 1945 року становлять 27,07 % від усіх монет, монети європейських країн — 26,4 %.

На даних аукціонах також можливий поділ за періодом випуску монет, але він не є базовим, тобто покупець сам задає рамки пошуку, що дозволяє значно їх звужити і ідентифікувати необхідний предмет.

Ще однією категорією пов'язаною з грошовими знаками є боністика, яка класифікує паперові грошові знаки та цінні папери, які здебільшого вийшли з обігу.

На польському Інтернет-аукціоні Allegro.pl, категорія боністика розділена на дві підкатегорії [10]:

- 1) класифікація паперових грошових знаків за:
 - країною їх походження;
- 2) класифікація цінних паперів за:
 - різновидом;
 - країною походження.

Як і в категорії нумізматичних предметів, присутня можливість вибору критерію розподілу за періодом.

На українському онлайн аукціоні дана категорія класифікує бони за країною їх походження та за різновидами (рис. 1).

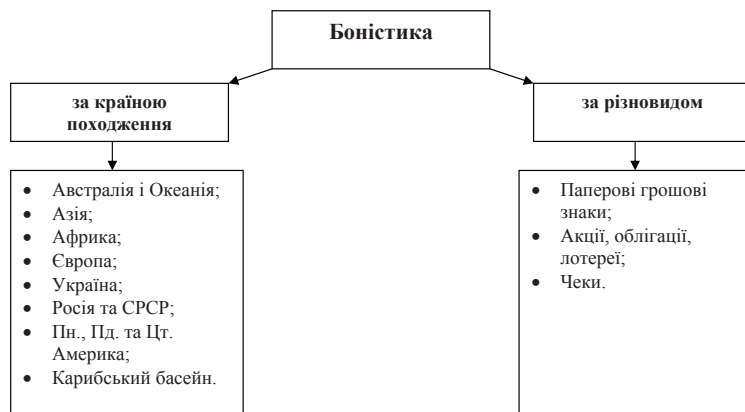

Рис. 1. Критерії класифікації боністичних предметів на Інтернет-аукціоні Aukro.ua [9]

Натомість, на польському Allegro.pl, категорія боністика розділена на дві підкатегорії, перша класифікує паперові грошові знаки за країною їх походження, а друга — цінні папери за їх різновидом та країною походження.

Як і в категорії нумізматичних предметів, присутня можливість вибору критерію розподілу за періодом.

Таким чином, на думку автора статті, класифікація нумізматичних та боністичних предметів, на українському та польському аукціонах є достатньою. Пояснюється це тим, що головні критерії, а саме країна походження та рік випуску цілком задовольняють індивідуалістичні мотиви виникнення попиту в покупців. Хоча, для звуження пошуку та більш точної ідентифікації предметів даних категорій, можна ввести поділ за номіналом монет чи паперових банкнот відповідно.

Однією з «проблемних» категорій колекціонування, слід вважати живопис. Наприклад, на українському аукціоні предмети даної категорії поділяються за жанром: пейзажі, натюрморти, портрети, графіка; натомість на польському аукціоні, поділ здійснюється за матеріалом виконання: акварельні картини, олійні картини, акрилові картини. Звісно, такі класифікаційні ознаки мають право на існування, але у випадку їх об'єднання між собою, а також з такими ознаками як: мистецький напрям (кубізм, реалізм, символізм, класицизм тощо) та період створення. Необхідність настільки розширеної класифікації даної категорії, пов'язана з модонаслідувальним характером колекціонування таких предметів. Тобто колекціонери піддаються модним тенденціям, які присутні в певний час на антикварному ринку як країни, так і світу.

Ще однією з провідних категорій предметів колекціонування, на аналізованих автором статті Інтернет-аукціонах є букіністика, що передбачає класифікацію друкованих видань.

На кожному з Інтернет-аукціонів дана категорія має свої кваліфікаційні ознаки. Розподіл букіністичних предметів на українському аукціоні здійснюється за ознаками представленими на рис. 2.

Як бачимо з рис. 2, головною ознакою розподілу букіністичних предметів є поділ за видом друкованого видання — на антикварні та сучасні. Антикварні видання мають часовий поділ, натомість сучасні видання поділяються як за типом видання, так і за тематикою. На думку автора статті, доцільно об'єднати представлені ознаки і використовувати їх як і до антикварних, так і сучасних видань.

Додатково покупці можуть встановлювати наступні критерії пошуку:

- мова видання (українська, російська, іноземна);
- стан книги (нова, багаторазового вжитку);
- тип обкладинки (тверда, м'яка).

Також крім встановлених часових меж, колекціонерам надається можливість додатково їх звужувати, що підвищує ефективність пошуку.

В порівнянні з українським аналогом, класифікація букіністичних предметів на Allegro.pl має свої відмінності (рис. 3).

Як бачимо з рис. 3, на польському аукціоні присутня обширна класифікація букіністичних предметів за їх типом, серед яких —

книги до 1950 року, що в свою чергу розподіляються за тематикою видання. Як бачимо, існуюча класифікація створена з врахування того факту, що кожен з типів друкованої продукції несе зовсім інше інформаційне навантаження. Однак, в порівнянні з українським аукціоном, така класифікація є недостатньою для мотивації покупця інвестувати кошти в такі предмети: відсутня можливість встановлення часових рамок та вибору мови видання, значно ускладнює пошук.

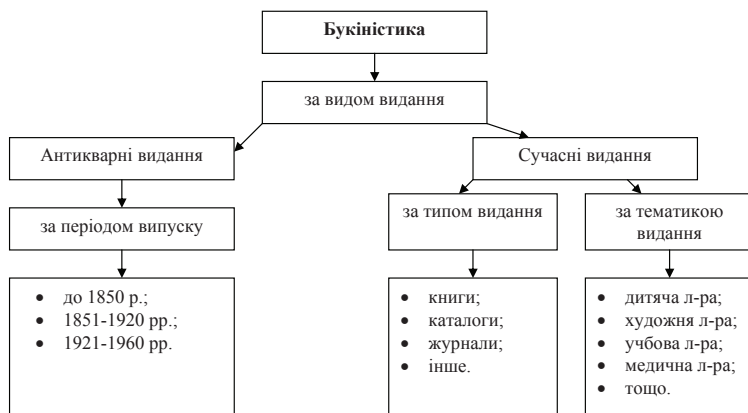

Рис. 2. Класифікація букністичних предметів на Інтернет-аукціоні Aukro.ua [9]

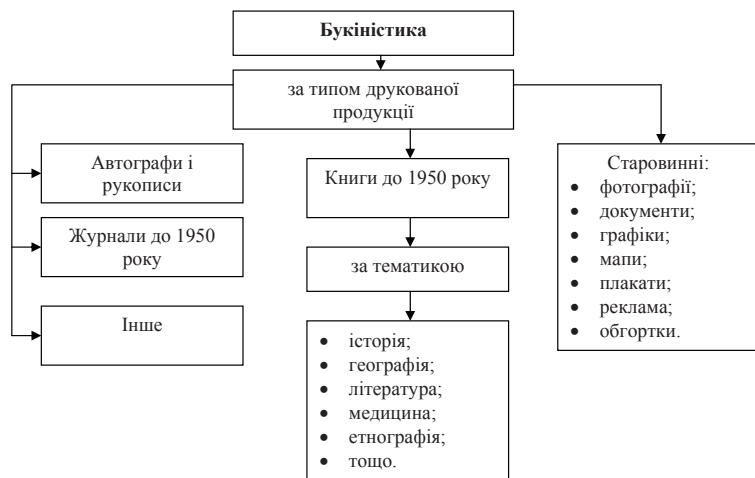

Рис. 3. Класифікація букністичних предметів на Інтернет-аукціоні Allegro.pl [10]

На думку автора статті, для задоволення потреб покупців даної категорії предметів, розробникам аналізованих аукціонів, доцільно розглянути можливість пошуку книг або журналів, за автором чи їх назвою.

Однією з найпопулярніших та найбільш обширних за чисельністю категорій, на Aukro.ua та Allegro.pl є філателія, що має на меті розподіл поштових марок. На українському та польському аукціонах, класифікація предметів даної категорії здійснюється за наступними ознаками [9, 10]:

- 1) за країною походження (Європа, Америка, Австралія та Океанія, Азія);
- 2) за тематичним спрямуванням (флора, фауна, космос, мистецтво, транспорт тощо);
- 3) за станом (погашені та непогашені марки).

Крім того, ті філателічні предмети, що класифікуються за країною походження мають підкласифікацію за роком випуску, зазвичай часові межі такої класифікації

розроблені на основі певних історичних подій тієї чи іншої країни. Однак, колекціонери можуть звужувати межі часового пошуку, таким чином підвищуючи ймовірність знаходження необхідного предмету.

На думку автора статті, єдиним недоліком класифікації філателічних предметів є те, що ті предмети, які розподілені за країною походження не мають подальшого поділу за тематичним спрямуванням, і навпаки. Підтвердженням цього є намагання продавців, які виставляють подібні предмети до продажу, доповнювати назву предмету додатковими ознаками. Наприклад – пропаганда, реклама, фауна, флора тощо.

Опираючись на наші спостереження, категорією з найбільш недосконалими ознаками поділу, однак великою чисельністю представлених у ній предметів є мілітарія, що має на меті розподіл військових реліквій (крім військових нагород). Поділ предметів даної категорії на Aukro.ua здійснюється за єдиним критерієм – типом предмету (амуніція, кокарди, шеврони тощо), а на Allegro.pl, додається поділ за країною походження.

Недолік такого поділу перш за все полягає в тому, що її розділили на дві категорії, тобто, на думку автора статті, доцільно об'єднати мілітарію з військовими нагородами, а цю групу назвати військовими реліквіями. Крім того, варто запровадити чіткий поділ за країною походження та періодом випуску/обігу (при розробці, опираючись на історичні події, кожної з представлених країн) предметів колекціонування. Поділ за такими ознаками буде достатнім, оскільки за його допомогою покупці легше знаходять додаткові відомості про особливості предметів певного періоду, застосовуючи в прийнятті рішення інформацію з додаткових джерел.

Отже, розглянувши провідні категорії предметів колекціонування на двох Інтернет-аукціонах, можемо зробити висновки, що кожна з класифікацій має розроблятися відповідно до особливостей того чи іншого різновиду колекціонування. Наприклад, якщо для нумізматики та боністики, достатнім є розподіл за періодом випуску та країною походження,

то для живопису чи філателії він є недостатнім.

З врахуванням постійних змін у економіці, на сьогоднішній день для багатьох, колекціонування є не лише хобі, але і способом вдалого вкладання коштів. Проте, кожне інвестиційне рішення має опиратись на інформаційне підґрунтя, яке дозволить потенційному інвестору ознайомитись з всіма можливими варіантами вкладання коштів. В розглянутому випадку, його роль виконують класифікації предметів колекціонування, представлені на Інтернет-аукціонах. Тобто, класифікація розроблена з врахуванням всіх ознак та особливостей притаманних певному різновиду колекціонування, дозволить покупцю не лише приймати вдалі інвестиційні рішення, але й здійснювати облік і аналіз предметів колекціонування. Також розробникам та модераторам Інтернет-аукціонів, варто задуматись про створення онлайн каталогів предметів колекціонування, які б сприяли задоволенню потреб потенційних покупців.

5. Висновки та перспективи подальших наукових досліджень

На основі розкриття питання класифікації предметів колекціонування на провідних Інтернет-аукціонах України та Польщі, можна зробити наступні висновки:

1. Відмінності між класифікаціями на українському на польському онлайн аукціонах, зумовлені попитом і потребами учасників антикварного ринку відповідно до особливостей формування історичних цінностей даної країни.

2. Класифікації розроблені з врахуванням тенденцій на ринку антикваріату та вподобань колекціонерів, і спрямовані на задоволення існуючого попиту.

3. Удосконалення системи класифікацій та каталогізація предметів колекціонування представлених на Інтернет-аукціонах, сприятиме якісному інформаційному забезпеченню рішень покупців, а також дозволить виробити стандарти для обліку предметів антикваріату.

Література

- Бутченко, М. Додали в кошик. Інтернет-торгівля стала лідером української економіки за темпами зростання [Електронний ресурс] / М. Бутченко // Кореспондент. — 02.07.2013. — Режим доступу: \www/URL: http://ua.korrespondent.net/journal/1576449-korrespondent-dodali-v-koshik-internet-torgivlyastala-liderom-ukrayinskoyi-ekonomiki-za-tempami-zros
- Meltzer, J. Supporting the Internet as a Platform for International Trade: Opportunities for Small and Medium-Sized Enterprises and Developing Countries [Electronic resource] / J. Meltzer // SSRN Electronic Journal. — Social Science Electronic Publishing, 2014. — 56 p. — Available at: \www/URL: http://doi.org/10.2139/ssrn.2400578
- Дубовик, Т. Інтернет-торгівля в Україні [Текст] / Т. Дубовик // Вісник КНТЕУ. — 2013. — № 1. — С. 20–28.
- Плескач, В. Л. Електронна комерція [Текст]: підручник / В. Л. Плескач, Т. Г. Затонацька. — К.: Знання, 2007. — 535 с.
- Макарова, М. В. Електронна комерція [Текст] / М. В. Макарова. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 272 с.
- Швець, В. Каталогізація бумажних денег с помощью Интернет [Текст] / В. Швець // Новые возможности. Банкаускі веснік. — 2010. — № 7(480). — С. 101–104.
- Gralla, P. E-auctions: bidding, buying, and selling at eBay and other online auction sites [Text] / P. Gralla. — Indianapolis, Ind.: Sams, 1999. — 300 p.
- Schlagen, C. Country-specific effects of reputation: a cross-country comparison of online auction markets [Text] / C. Schlagen. — W.: Gabler Verlag, 2011. — 203 p. doi:10.1007/978-3-8349-6532-5
- Офіційний сайт Інтернет-аукціону Aukro.ua [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: http://aukro.ua
- Офіційний сайт Інтернет-аукціону Allegro.pl [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: http://allegro.pl

КЛАССИФИКАЦИЯ ПРЕДМЕТОВ КОЛЛЕКЦИОНИРОВАНИЯ НА ИНТЕРНЕТ-АУКЦИОНАХ УКРАИНЫ И ПОЛЬШИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

В статье отражено распределение предметов коллекционирования на ведущих Интернет-аукционах Украины и Польши. Проведен анализ преимуществ и недостатков существующих классификаций, с предложениями по их совершенствованию с целью точной идентификации предметов коллекционирования для нужд анализа, учета и контроля.

Ключевые слова: Интернет-аукцион, классификация, предметы коллекционирования, букинистика, бонистика, нумизматика, филателия, милитария.

Демків Христина Святославівна, аспірант, кафедра обліку і аудиту, Львівський національний університет ім. І. Франка, Україна, e-mail: kristinkademki@yandex.ru.

Демків Христина Святославівна, аспірант, кафедра учета и аудита, Львовский национальный университет им. И. Франко, Украина.

Demkiw Khrystyna, Ivan Franco National University of Lviv, Ukraine, e-mail: kristinkademki@yandex.ru